

*Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 7 okt. 1950*

Voor Lamping persoonlijk, mede namens Blom.

Hedenmorgen hadden Blom en ik een onderhoud met de waarnemend Hoge Commissaris Djumhana. De Ambonkwesitie besprekende hebben wij gezegd dat het antwoord van Minister-President Natsir ons zakelijk teleurgesteld had, maar dat de vorm van zijn antwoord onze waardering had en in het bijzonder ook het feit, dat hij de hoop uitsprak dat de Ambonkwesitie de laatste moeilijkheid zou zijn, die wij gemeenschappelijk te overwinnen hebben. Wij vonden het nuttig in aansluiting hierop toch iets te zeggen over Sukarno's redevoering op de legerdag. Wij zeiden dat Sukarno's redevoering bij Natsirs antwoord wel scherp afstak en dat wij er toch eens op moesten wijzen dat, al kunnen wij persoonlijk wel wat verdragen, dergelijke redevoeringen geen goed doen, omdat het Nederlandse volk zich daaronder onbehaaglijk begint te voelen, hetgeen de oplossing van verschillende problemen bemoeilijkt. Wij zeiden dat Indonesië voor zijn opbouw bijv. voorlopig nog buitenlandse technische krachten nodig heeft en dat in Nederland deze technische krachten zeer goed en op aannemelijke voorwaarden te krijgen zijn, mits onze mensen niet het idee krijgen, dat zij in een omgeving komen, welke hun niet vriendschappelijk gezind is. Ik zeide verder, dat ik al eens tegen Mr. Rum gezegd had dat wanneer er een goede samenwerking was tussen Nederland en Indonesië de geesten in Nederland op de duur veel eerder bereid zouden zijn om het Nieuw-Guineavraagstuk tot een ook voor Indonesië aanvaardbare oplossing te brengen, dan wanneer bij de Nederlandse publieke opinie de indruk gevestigd wordt dat men van Indonesische zijde toch slechts onaangenaamheden en tegenwerking kan verwachten. In dit verband oefende ook Djumhana ernstige critiek uit op de methoden van Sukarno.

Terugkerende naar de kwestie Ambon hebben wij verklaard dat wij voor alles ons inspanden, opdat de Ambonkwesitie niet in een groot bloedbad zou eindigen en dat wij daarbij volstrekt niet het gevoel hebben, dat wij tegenpartij zijn van de RI, maar veeleer dat wij ook als Uniepartners met de RI moesten trachten deze kwestie op vreedzame wijze op te lossen in ons beider belang. Wij zeiden dat wij daarom bereid waren een ongeadresseerde oproep te richten aan het Ambonese volk om zijnerzijds binnen het kader van de RI aan een oplossing van de moeilijkheden mede te werken. Op een vraag van Djumhana of wij ons tot Nikijuluw zouden richten hebben wij beklemtoond dat de oproep ongeadresseerd moest zijn en naar het Ambonese volk moest uitgaan, omdat wij Nikijuluw niet in de hoedanigheid die hij voert erkennen en wij hem dan ook nimmer ontmoet hebben, zodat wij hem zelfs niet van uiterlijk kennen. Wij zeiden dat wij deze oproep echter alleen wilden verzenden wanneer de RI-Regering daarmee accoord ging. Wij hebben verder over het Rode Kruis gesproken in de geest van mijn 322. De reactie van Djumhana op onze uiteenzetting was allergunstigst. Hij beloofde dat hij persoonlijk alles zou doen om een bloedbad te voorkomen en een vreedzame oplossing te bevorderen, hoewel hij natuurlijk niet kon verzekeren, dat zijn pogingen ook volledig succes zouden hebben.

Wat de UNCI betreft was hij voor haar interventie toegankelijk en hij vernam van ons met voldoening dat Nederland zich niet als partij daarbij zou beschouwen. Wij hebben in dit verband nog opgemerkt, dat, waar Indonesië lid is van de VN, goede diensten van de VN voor Indonesië acceptabel moesten zijn.

Ten aanzien van het Rode Kruis zeide Djumhana dat hij gisteren hierover nog een bespreking had met Pangeran Bintoro, bestuurslid van het Indonesische Rode Kruis, en dat hij omdat het Rode Kruis slechts een menslievend doel had een actie van het Rode Kruis persoonlijk zou toejuichen. Hij verklaarde dat hij dit onderhoud onverwijld ter kennis van zijn Regering zou brengen, en dat hij daarbij zijn persoonlijke zienswijze zou geven in overeenstemming met onze

suggesties. Over de NG-conferentie, zeiden wij dat wij nu nog steeds niet de samenstelling van de Indonesische Delegatie kenden en dat wij daarom begonnen te wanhopen aan het begin van de conferentie op 15 October, maar dat, wat ons betreft, de NG-conferentie ook kon samenvallen met de Uniecoferentie begin November.

Wij zijn overigens zeer verheugd over de activiteit van de UNCI en over Uw snelle berichtgeving ter zake.